

اولویت بندی سهم عوامل توسعه صنعت گردشگری ورزشی در اشتغالزایی از دیدگاه کارشناسان و محققان

ابوالفضل فراهانی^۱، صدیقه اسلامی^{۲*}، حسین پور سلطان زرنندی^۳

۱. استاد مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور.

۲. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور.

۳. استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور.

تاریخ دریافت: (۹۳/۴/۱) تاریخ پذیرش: (۹۳/۱۱/۴)

Ranking the employment share of sport tourism industry factors in development

A. Farahani¹, S. Eslami^{2*}, H. Porsoltan Zarandi³

1. Professor in Sport management, Payame Noor University.

2. Assistant in Sport management, Payame Noor University.

3. Assistant in Sport management, Payame Noor University.

Received: (22 June 2014)

Accepted: (24 January 2015)

Abstract

The purpose of this study was ranking the employment share of sports tourism development from the perspective Experts and researchers. The method of this study was descriptive survey with the practical purpose. The statistical population was include all persons who had at least one book or two scientific papers in areas related to employment and tourism and Administrative experts in the field of employment and tourism, with at least a bachelor's degree, who are at least 10 years of experience. Samples were selected through stratified random sampling and The statistical population included of 1,000 researchers and 1,600 of experts that 334 samples were calculated and selected. The measurement tool in this research was researcher-designed questioner. The final questionnaire's face validity was approved by experts. To determine the content validity were used exploratory and confirmatory factor analysis. Cronbach's Alfa coefficient was calculated 0/90. For data analysis, were used of descriptive statistics (frequency, percentage and mean) and inferential statistics (Friedman test, Mann-Whitney U) at a significance level of 0/05. The results showed that each factors of the sports tourism development such as transport, accommodation, economic factor and sport tournaments have a important role in creating jobs. Then development of sport tourism industry can be considered by senior executives to help as unemployment problem.

Keywords

sport tourism, industry, employment, Experts, researchers.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، اولویت بندی سهم عوامل مؤثر بر توسعه صنعت گردشگری ورزشی از دیدگاه کارشناسان و محققان بوده است. روش پژوهش توصیفی-پیمایشی و از لحاظ هدف کاربردی می باشد و به صورت میدانی اجرا شده است. جامعه آماری این تحقیق شامل محققان و کارشناسان حوزه اشتغال و گردشگری می باشند. روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای بوده است. حجم تقریبی جامعه آماری محققان ۱۰۰۰ نفر و کارشناسان ۱۶۰۰ نفر در نظر گرفته شد و با استفاده از فرمول Q کوکران تعداد ۳۴۳ نفر تعیین شد که افراد به صورت تصادفی طبقه ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار اندازه گیری در این پژوهش پرسش نامه محقق ساخته بوده که با استفاده از نظر کارشناسان روایی صوری آن تأیید و با تحلیل عاملی اکتشافی، عوامل اصلی مشخص و سپس با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد تأیید قرار گرفتند. ضریب آلفای کرونباخ نیز ۰/۹۰ محاسبه شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از روش های آمار استنباطی ناپارامتریک (آزمون فریدمن و یو من ویتنی) در سطح معناداری ۰/۰۵ و مدل معادلات ساختاری استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که از دیدگاه محققان عامل های اسکان و حمل و نقل و از دیدگاه کارشناسان عوامل اقتصاد و رویدادهای ورزشی نقش مهمتری در ایجاد فرصت های شغلی دارند. بنابراین وجود قابلیت ها و توانمندی های کم نظیر ایران در حوزه گردشگری ورزشی از یک سو و وجود درصد بالای جمعیت جوان و جویای کار در کشور، می توان از گردشگری ورزشی به مثابه راهکاری برای اشتغالزایی سود جست.

واژگان کلیدی

گردشگری ورزشی، صنعت، اشتغال زایی، کارشناسان، محققان.

مقدمه

رشد مستمر و توسعه پایدار اقتصاد نیازمند بهره‌برداری بهینه از منابع تولیدی است. در این میان، مهم‌ترین و حساس‌ترین عامل، عبارت از نیروی انسانی است (پیراسته و کریمی، ۱۳۸۱؛ ۱۳). واقعیت آن است که اشتغال مهم‌ترین دغدغه کشور است، چرا که ایران بایستی سالانه ۹۴۰۰۰۰ فرصت شغلی ایجاد نماید. در یک گزارش تعداد مشاغل ایجاد شده در ایران به ازای هر یک نفر گردشگر ۵ فرصت شغلی بوده که این رقم با احتساب اکوتوریسم به ۸ نفر بالغ می‌گردد (الماسی، ۱۳۸۰؛ ۶۰). به منظور مقابله با پدیده بیکاری، گسترش اشتغال از طریق افزایش آگاهانه سرمایه‌گذاری‌ها در فعالیتهای کاربر یکی از راه‌های مقابله با پدیده بیکاری بشمار می‌رود (زاهدی، ۱۳۷۹؛ ۴۶). در این ارتباط باید گفت که گردشگری یک صنعت کاربر است. از آنجا که بسیاری از خدمات گردشگری را نمی‌توان با استفاده از فناوری ارائه کرد اشتغال نیروی انسانی در این صنعت فراوان است. از این رو توسعه گردشگری در مکان‌های مختلف زمینه‌های ایجاد اشتغال دائم و فصلی و پاره وقت را برای نیروی انسانی با تخصص و آموزش متوسط فراهم می‌آورد و از نرخ بیکاری می‌کاهد. علاوه بر اشتغال‌های مستقیم در گردشگری زمینه فعالیت‌های دیگر به طور غیرمستقیم فراهم می‌گردد (زیتونلی و همکاران، ۱۳۹۰؛ ۸۴).

برای تبیین موضوع نوع اشتغال می‌توان به مقاله دوبریل^۱ (۲۰۰۹) اشاره نمود که سهم اشتغال در توریسم نسبت به اشتغال در کل صنایع را بررسی نموده و مشاغل را اینگونه تقسیم‌بندی کرده است، کل مشاغل در صنایع و کل مشاغل مربوط به صنعت گردشگری و در تقسیم بندی خردتر مشاغل صنعت گردشگری را به شغل‌های صنایع گردشگری که به تقاضای گردشگری نسبت داده نمی‌شوند، شغل‌های صنایع گردشگری که به تقاضای گردشگری نسبت داده می‌شوند، شغل‌هایی در صنایع دیگر به جز گردشگری که به تقاضای گردشگری نسبت داده می‌شود و همه مشاغلی که می‌توان آن را به تقاضای گردشگری نسبت داد، تقسیم کرد (Dobriell, 2009). با توجه به این تقسیم‌بندی می‌توان اشتغال‌زایی مستقیم و غیرمستقیم را توضیح داد و فهمید چرا که بسیاری مشاغل در قسمت‌های مختلف صنایع می‌توانند به طور غیرمستقیم با صنعت گردشگری در ارتباط باشند.

امروزه پیوند میان توریسم و ورزش نوع جدیدی از گردشگری، به نام گردشگری ورزشی را ایجاد نموده که

جنبه‌های مختلف و متنوعی را در بر می‌گیرد. این نوع گردشگری شامل گستره وسیعی است که از فعالیت‌های هیجانی شروع شده و تا فعالیت‌های تمدد اعصاب را در بر می‌گیرد (تولایی، ۱۳۸۶؛ ۳۰).

با توجه به نتایج رساله اصفهانی (۱۳۸۷) که عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی را شناسایی و آنها را در ۱۲ مؤلفه تقسیم نمود (امنیت، خدمات و تسهیلات، اسکان و تغذیه، اقتصاد، نیروی انسانی، جاذبه‌های توریستی، رویدادهای ورزشی، اماکن و تجهیزات ورزشی، تبلیغات و بازاریابی و حمل و نقل، آموزش و تسهیلات)، نیز باید گفت که توسعه گردشگری و به خصوص گردشگری ورزشی منوط به رشد مؤلفه‌ها و عوامل مؤثر بر توسعه می‌باشد که از بخش‌های مختلف اقتصادی هستند که به طور مستقیم و غیرمستقیم با صنعت گردشگری ورزشی در ارتباط هستند. با رشد بخش‌های مختلف اقتصادی تقاضای نیروی کار افزایش یافته و فرصت‌های شغلی ایجاد می‌شود (اصفهانی، ۱۳۸۷).

پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه گردشگری ورزشی که امروزه به عنوان شاخه‌ای تأثیر گذار در گردشگری مطرح است، اثرگذاری این صنعت مدرن را در حوزه اشتغال‌زایی به خوبی تبیین می‌کند. در این زمینه لوین و بوم^۲ در تحقیقی که در سال ۲۰۰۸ انجام دادند، نشان می‌دهند که؛ در سال ۱۹۷۳ فقط ۹۸۲۴ شغل مرتبط با ورزش در کشور اسپانیا موجود بوده، در حالی که در سال ۱۹۹۱ یک سال قبل از برگزاری بازی‌های المپیک، این تعداد به ۴۲۶۷۹ افزایش یافت که تنها ۲۲ درصد آن به باشگاه‌ها مربوط شده است (Leonie & Baum, 2008; 500). همچنین کسمیت و داسون^۳ (۲۰۰۹) در مقاله‌ای تحت عنوان ارزیابی اثرات بازی‌های المپیک ۲۰۰۴ بر اقتصاد یونان، بیان می‌دارند که، براساس ارزیابی سازمان جهانی گردشگری از سال ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۵ گردشگری ورزشی، رشد سالانه‌ای بالغ بر ۱.۳ درصد و کاهش بیکاری سالانه معادل ۱.۹ درصد را داشته است، که از فعالیت‌های اقتصادی برگزاری رقابت‌های ورزشی بزرگ حاصل شده است (Kasimati & Dawson, 2009; 143).

برخی پژوهش‌ها در داخل کشور به بررسی اشتغال در بخش‌های مختلف اقتصاد پرداخته‌اند و برخی دیگر نیز به نقش توسعه گردشگری ورزشی در اشتغال‌زایی اشاره می‌کنند. از جمله ترحمی و اسفندیاری (۱۳۸۹)، نتیجه گرفتند که در میان بخش‌های اقتصاد ایران، صنعت، کشاورزی و ساختمان از جمله

2. Leonie & Baum
3. Kasimati & Dawson

1. Dubreuil

مؤثر است؟ آیا بین سهم هر کدام از عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی در اشتغال زایی تفاوت وجود دارد؟ کدام عامل می‌تواند بیشترین تأثیر را در اشتغال‌زایی داشته باشد؟ و در پایان آیا بین دیدگاه‌های محققان و کارشناسان در این زمینه اختلاف معنی‌داری وجود دارد؟

روش پژوهش

با توجه به موضوع تحقیق، روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی و از لحاظ هدف کاربردی بوده و به صورت میدانی اجرا شد. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه افرادی بوده که حداقل یک اثر کتاب یا دو مقاله علمی پژوهشی در حوزه‌های مرتبط با اشتغال و گردشگری به چاپ رسانده‌اند و کارشناسان اداری در حوزه اشتغال و گردشگری با حداقل مدرک کارشناسی، که دارای حداقل ۱۰ سال تجربه کاری می‌باشند. بنابراین جامعه آماری در ۴ طبقه مد نظر می‌باشد (دو طبقه آشنا با مبانی نظری و دو طبقه آشنا به مبانی مدیریتی و عملکردی). حجم تقریبی جامعه آماری ۲۶۰۰ نفر در نظر گرفته شد. نمونه‌گیری به شکل تصادفی انجام گرفت. و از طریق جدول مورگان ۳۳۴ نفر به صورت طبقه‌ای و از طریق جدول مورگان ۳۳۴ نفر به صورت تصادفی طبقه‌ای به عنوان نمونه آماری انتخاب شد. بنابراین ۴۰۰ پرسش‌نامه بین آزمودنی‌ها توزیع شد (۲۳۰ کارشناس) (۱۴۰ نفر حوزه اشتغال و ۹۰ نفر حوزه گردشگری) و ۱۷۰ محقق (۹۰ نفر حوزه اشتغال و کارآفرینی و ۸۰ نفر حوزه گردشگری و گردشگری ورزشی) که ۳۲۳ پرسش‌نامه به صورت کامل پاسخ داده شد و نتایج تحقیق بر اساس این تعداد پرسش‌نامه تهیه و تنظیم شده است. ابزار اندازه‌گیری در این پژوهش پرسش‌نامه محقق ساخته می‌باشد. اعتبار صوری پرسش‌نامه نهایی با کسب نظر و اعمال اصلاحات مورد نظر چند تن (۱۰ نفر) از اساتید که تخصص لازم را در این زمینه داشتند، مورد تأیید قرار گرفت.

کفایت نمونه‌برداری و مناسب بودن داده‌ها برای استفاده از روش تحلیل عاملی، با استفاده از آزمون کیس-مایر-الکین (KMO)، آزمون کرویت بارلت تأیید شد ($p=0/001$)، $\text{Chi-Square}=2478/304$. از این رو ادامه و استفاده از سایر مراحل تحلیل عاملی جایز است. از تحلیل عاملی اکتشافی جهت تعیین عوامل اصلی پرسش‌نامه استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نقش عوامل مؤثر بر نقش توسعه گردشگری ورزشی در اشتغال‌زایی مستقیم و غیرمستقیم نشان داد که تمامی ضرایب بدست آمده معنا دارند. زیرا مقدار آزمون

بخش‌هایی هستند که می‌توانند در فراهم ساختن فرصت‌های شغلی، کلیدی باشند (ترجمی و اسفندیاری، ۱۳۸۹، ۲۴۰). کشاورز (۱۳۸۳) نیز به شناسایی بخش‌هایی از اقتصاد کشور ایران پرداخت که دارای بیشترین پتانسیل ایجاد فرصت‌های شغلی در مقایسه با بخش‌های دیگر هستند و دریافتند که بر اساس پیوند پیشین، بخش‌های خدمات مذهبی و اجتماعی، زراعت، خدمات کسب و کار، سایر خدمات و آموزش عمومی، بخش‌های با پیوند پیشین کمتر از نظر هزینه کمتر لازم برای ایجاد هر فرصت شغلی تمام وقت، بیشترین افزایش تقاضای نهایی را نیاز دارند (کشاورز، ۱۳۸۳؛ ۴۳). کشاورز و چراغی (۱۳۸۶) در مقاله‌ای سعی نمودند، با بکارگیری شاخص‌های مختلف در چارچوب جدول داده - ستانده ۱۳۷۵، پتانسیل‌های تولیدی و اشتغال زایی اقتصاد ایران را در قالب ۲۴ بخش رتبه‌بندی نمایند و دریافتند که در میان بخش‌های اقتصاد ایران، صنعت تولید مواد غذایی، سایر خدمات، ساختمان‌های مسکونی و زیربنایی، خدمات بازرگانی، سایر محصولات صنعتی، خدمات حمل و نقل جاده‌ای، مواد سنگ‌های ساختمانی و کانی‌های فلزی از جمله بخش‌هایی هستند که می‌توانند در فراهم ساختن فرصت‌های شغلی، کلیدی باشند (کشاورز و چراغی، ۱۳۸۹؛ ۶۱). همافر و همکاران (۲۰۱۱) که بیان می‌کنند، اگر صنعت گردشگری ورزشی و سازمان‌های مربوط به آن توسعه یابند، صنعت توریسم ورزشی در آینده، اشتغال‌زایی و تولید درآمد را در مناطقی که رویدادهای ورزشی برگزار می‌کنند را تحت تأثیر قرار خواهد داد (Homafar et al, 2011; 35). همچنین هنری (۱۳۹۰) بیان می‌کند؛ صنعت توریسم ورزشی در ایجاد اشتغال و درآمدزایی منطقه میزبان در صورت توسعه صنعت توریسم ورزشی و ایجاد زیر ساخت‌های مناسب تأثیر دارد (هنری، ۱۳۹۰؛ ۱۰۴). مرکز آمار ایران نرخ بیکاری تابستان سال ۱۳۹۱ را ۱۲/۴ درصد و تعداد بیکاران کل کشور را بیش از ۳ میلیون و ۲۳ هزار نفر اعلام کرد. همچنین نرخ بیکاری جوانان ۲۴ - ۱۵ ساله حاکی از آن است که ۲۷ درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بودند (روزنامه مردم سالاری، ۱۳۹۱). با توجه به محدودیت‌هایی که در کشور ما در ارتباط با گردشگری وجود دارد، موضوع گردشگری ورزشی به لحاظ فرهنگی و ارزشی شرایط مطلوب‌تر و مناسب‌تری را ایجاد می‌کند. لذا با توجه به اهمیت زیاد معضل بیکاری در کشور و لزوم توجه به توسعه صنایع کاربر مانند گردشگری و همچنین با توجه به ویژگی‌های فرهنگی کشور ایران، محقق برآن شد تا بداند، آیا توسعه گردشگری ورزشی در ایجاد فرصت‌های شغلی

جدول ۲. نتایج آزمون فریدمن در ارتباط با دیدگاه محققان در مورد سهم عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی براشتغالزایی

ارزش p	خی دو	رتبه عامل	میانگین رتبه	عوامل
۰/۰۰۱	۱۹۳/۶۳	۱۰	۲/۸۱	امنیت
		۶	۵/۵۳	خدمات و تسهیلات
		۱	۷/۶۳	اسکان
		۹	۴/۵۰	اقتصاد
		۴	۶/۲۳	نیروی انسانی
		۷	۴/۹۶	تبلیغات
		۲	۶/۶۰	حمل و نقل
		۵	۵/۶۳	اماکن و تجهیزات
		۸	۴/۸۰	رویدادهای ورزشی
		۳	۶/۳۰	جاذبه‌های گردشگری

بر اساس نتایج نشان داده شده در جدول ۳ از دیدگاه کارشناسان نیز بین رتبه‌های عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی در اشتغالزایی به لحاظ آماری در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی داری وجود دارد ($\chi^2 = 70.06, p = 0.001$ Chi-Square). با توجه به وجود اختلاف معنی‌دار بین عوامل، بیشترین سهم در ایجاد اشتغال مربوط به عامل اقتصاد می‌باشد و عوامل رویدادهای ورزشی و اماکن و تجهیزات ورزشی در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

جدول ۳. نتایج آزمون فریدمن در ارتباط با دیدگاه کارشناسان در مورد سهم عوامل مؤثر بر گردشگری ورزشی براشتغالزایی

ارزش p	خی دو	رتبه عامل	میانگین رتبه	عوامل
۰/۰۰۱	۱۹۳/۶۳	۸	۴/۷۸	امنیت
		۹	۴/۶۰	خدمات و تسهیلات
		۵	۵/۵۳	اسکان
		۱	۶/۸۶	اقتصاد
		۴	۶/۰۷	نیروی انسانی
		۷	۴/۸۸	تبلیغات
		۶	۵/۳۷	حمل و نقل
		۲	۶/۴۷	اماکن و تجهیزات
		۳	۶/۱۶	رویدادهای ورزشی
		۱۰	۴/۲۹	جاذبه‌های گردشگری

همانگونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود بین دیدگاه محققان و کارشناسان در ارتباط با رتبه‌بندی عواملی مانند

معناداری (t) همه عوامل از ۱/۹۶ بزرگتر است. با توجه به نتایج نمودار مدل اندازه‌گیری الگوی نقش عوامل مؤثر توسعه گردشگری ورزشی در اشتغالزایی مستقیم در حالت تخمین استاندارد می‌توان گفت، چون مقدار RMSEA کوچکتر از ۰/۰۸ می‌باشد، مدل از برازش مناسبی برخوردار است. برای تعیین پایایی از آزمون آلفای کرونباخ^۴ استفاده شد. نتایج آزمون آلفای کرونباخ همسانی درونی بالای سؤالات را نشان داد (ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۰). برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی (فراوانی، درصد و میانگین) و استنباطی (آزمون کلموگروف اسمیرنوف، آزمون فریدمن و کروسکال والیس) در سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده شد. کلیه محاسبات آماری با استفاده از نرم افزار SPSS19 و برای تحلیل عاملی تأیید و مدل معادلات ساختاری از نرم افزار لیزرل انجام گرفت.

نتایج و یافته‌های پژوهش

جدول ۱، الگوریتم مدل ساختاری متغیرهای تحقیق را نشان می‌دهد. همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود فرض صفر رد می‌شود و می‌توان گفت که میزان اثر عوامل توسعه گردشگری ورزشی بر اشتغالزایی به صورت مثبت معنی‌دار است ($T = 12/3, \beta = 0/50$). بنابراین با توجه به معنی‌دار بودن اثر عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری بر اشتغالزایی می‌توان به اولویت‌بندی این عوامل در اشتغالزایی پرداخت.

جدول ۱. الگوریتم مدل ساختاری سازه‌ها

شاخص	β	β^2	T-Statistic	نتیجه
عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی اشتغالزایی ←	۵/۰	۰/۲۵	۳۰/۱۲	تأیید

*ملاک تأیید خارج بودن T-Statistic از (±۱/۹۶) می‌باشد.

بر اساس نتایج نشان داده شده در جدول ۲ از دیدگاه محققان بین رتبه‌های عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری ورزشی در اشتغالزایی به لحاظ آماری در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($\chi^2 = 193/63, p = 0.001$ Chi-Square). با توجه به وجود اختلاف معنی‌دار بین عوامل، بیشترین سهم در ایجاد اشتغال مربوط به عامل اسکان می‌باشد و عوامل حمل و نقل و جاذبه‌های گردشگری در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

دیدگاه محققان بیانگر این مطلب بود که، بیشترین سهم در ایجاد اشتغال مربوط به عامل اسکان می‌باشد و عوامل حمل و نقل و جاذبه‌های گردشگری در رتبه‌های بعدی قرار دارند. اما دیدگاه کارشناسان در این زمینه متفاوت بوده و آنها معتقد بوده‌اند که، بیشترین سهم در ایجاد اشتغال مربوط به عامل بخش‌های اقتصادی می‌باشد و عوامل رویدادهای ورزشی و اماکن و تجهیزات ورزشی در رتبه‌های بعدی قرار دارند. همچنین یافته‌ها مؤید وجود اختلاف معنی‌دار بین دیدگاه کارشناسان و محققان در ارتباط با اولویت‌بندی سهم عوامل مؤثر بر توسعه در اشتغال‌زایی بوده است. به طور کلی این نتایج پژوهش با یافته‌های محققانی مانند، ترحمی و اسفندیاری (۱۳۸۹)، کشاورز و چراغی (۱۳۸۶) و کشاورز (۱۳۸۳) که بیان کردند بخش‌هایی مانند حمل و نقل، ساختمان و بخش‌های زیربنایی (مانند هتل‌ها، جاده‌سازی، رستوران‌ها، ورزشگاه‌ها و...)، خدمات اجتماعی و عمومی (خدمات رفاهی، بانک، خدمات بیمه و صدور ویزا و...) دارای پتانسیل اشتغال‌زایی بیشتری نسبت به بقیه بخش‌ها هستند، اورت^۵ (۲۰۱۲) که بیان نمود در المپیک ۲۰۱۲ لندن ۴۷/۱ درصد اشتغال در بخش‌های مربوط به هتل، رستوران‌ها، مهمانپذیرها و کافی شاپ‌ها ایجاد شده است، همخوان است. بنابراین باید گفت که رشد و توسعه صنعت گردشگری منوط به رشد در هر کدام از عوامل مؤثر بر توسعه است که به طور مستقیم و غیرمستقیم با گردشگری ورزشی در ارتباط هستند. رشد در هر کدام از زیر بخش‌ها منجر به افزایش تقاضای نیروی کار شده و فرصت‌های جدید شغلی را ایجاد می‌نماید.

همانگونه که ملاحظه شد عامل اسکان و اماکن و تجهیزات ورزشی در ایجاد اشتغال در صنعت گردشگری ورزشی رتبه بالایی دارند، شاید یکی از دلایل حاصل شدن این نتیجه این باشد که این بخش‌ها مربوط به بخش صنعت ساختمان هستند که یک صنعت کاربر است و اکثر افراد شاغل در این بخش نیز به سطح علمی بالا نیاز ندارد از این رو فرصت‌های شغلی برای نیروی کار نیمه ماهر و غیر ماهر که اکثر افراد بیکار را شامل می‌شوند، فراهم است. بخش حمل و نقل نیز که از دیگر عوامل دارای رتبه بالا بود، همین شرایط را دارد. بخش‌های اقتصادی (مانند بازارچه‌ها و پاساژها و مراکز خرید چندمنظوره) و برگزاری رویدادهای ورزشی نیز از بخش‌هایی هستند که فرصت‌های شغلی زیادی را ایجاد می‌کنند و به

امنیت ($p=0/001$ ، $Z = -4/266$)، اسکان ($p=0/002$)، وجود نیروی انسانی ($p=0/039$ ، $Z = -2/064$)، رویدادهای ورزشی ($p=0/001$ ، $Z = -3/941$)، اماکن و تجهیزات ($p=0/001$)، با سطح اطمینان ۹۵ درصد به لحاظ آماری تفاوت معنی‌داری وجود دارد ولی در بقیه موارد تفاوت به لحاظ آماری معنی‌دار نشده است.

جدول ۴. نتایج آزمون یو من ویتنی در ارتباط با مقایسه دیدگاه محققان و کارشناسان در ارتباط با سهم عوامل توسعه گردشگری ورزشی بر اشتغال زایی به تفکیک عوامل

عوامل	نمره Z	ارزش P
امنیت	-۴/۲۶۶	۰/۰۰۱
خدمات و تسهیلات	-۰/۹۳۷	۰/۳۴۹
اسکان	-۳/۰۳۵	۰/۰۰۲
اقتصاد	-۵/۷۷۲	۰/۰۰۱
نیروی انسانی	-۲/۰۶۴	۰/۰۳۹
تبلیغات و بازاریابی	-۱/۱۳۷	۰/۲۵۶
حمل و نقل	-۱/۸۶۵	۰/۰۶۲
رویدادهای ورزشی	-۳/۹۴۱	۰/۰۰۱
اماکن و تجهیزات	-۴/۰۲۶	۰/۰۰۱
جاذبه‌های گردشگری	-۲/۹۷۱	۰/۰۰۳

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش نشان داد که که میزان اثر عوامل توسعه گردشگری ورزشی بر اشتغال‌زایی به لحاظ آماری معنی‌دار است و توسعه گردشگری ورزشی برای اشتغال‌زایی می‌تواند یک متغیر پیش بین قوی باشد. این نتیجه با یافته‌های تحقیق پیرمحمدی و همکاران (۱۳۹۰)، میرزایی (۱۳۸۸)، میراج (۱۳۸۶) که بیان نمودند که صنعت گردشگری در ایران دارای مزیت نسبی بسیار بالایی است که در صورت دستیابی به جایگاه شایسته خویش می‌تواند به رشد اقتصادی، بهبود اشتغال، افزایش رفاه اجتماعی و موارد بسیار دیگری منجر گردد همخوان است و همچنین با تحقیق ترحمی و اسفندیاری (۱۳۸۹) و کشاورز و چراغی (۱۳۸۶)، همافر و همکاران (۲۰۱۱)، کسمیت و داسون (۲۰۰۹)، لوین و بوم (۲۰۰۸) که ایجاد فرصت‌های شغلی و شغل‌های ایجاد شده ناشی از برگزاری رویدادهای مختلف ورزشی را مورد ارزیابی قرار دادند و نتیجه گرفتند که برگزاری رویدادهای ورزشی منجر به ایجاد فرصت‌های شغلی جدید می‌شود، همخوان می‌باشد.

در هر یک از زیر بخش‌های مختلف این صنعت بوده است. توسعه صنعت گردشگری، به‌ویژه برای کشورهای در حال توسعه مانند کشور ایران که با معضلاتی همچون میزان بیکاری بالا، محدودیت منابع ارزی و اقتصاد تک محصولی مواجه هستند، از اهمیت فراوانی برخوردار است. از این رو، به منظور تنوع بخشیدن به منابع رشد اقتصادی و درآمدهای ارزی و هم چنین ایجاد فرصت‌های جدید شغلی در کشور، توسعه صنعت گردشگری از اهمیت فراوانی برخوردار است. مدیریت قوی و برنامه‌ریزی جامع در همه ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و زیرساختی در زمینه توسعه صنعت گردشگری ورزشی و آثار و فواید آن، می‌تواند راهگشای ما در این زمینه باشد. برای آنکه فعالیت‌های مختلف توریسم ورزشی در کشور پیاده شود، نخست نیاز به ایجاد و توسعه بخش سخت افزاری و سپس در بعد ورزش نیازمند احداث مراکز ورزشی جامع و مجهز به صورت تخصصی می‌باشد. در کنار این دو عامل توجه به امر تبلیغات رسانه‌ای و آگاهی بخشی داخلی و خارجی نکته بسیار مهم و ضروری است.

نیروی انسانی با سطوح مهارتی مختلف نیاز دارند، این بخش‌ها کاربر هستند و به نیروی انسانی برای انجام کارها نیاز دارند، با توجه به اینکه برگزاری رویدادهای ورزشی مربوط به مواقع خاصی از سال است و بخش‌های اقتصادی را نیز به طور غیر مستقیم تحت تأثیر قرار می‌دهد، مشاغل فصلی در این دو بخش بیشتر ایجاد می‌شود و افراد با توجه به سطح مهارت، سرمایه و زمانی که می‌توانند در این نوع مشاغل بگذارند، شغل خود را انتخاب می‌کنند.

آنچه مهم است این است که؛ همه تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که توسعه و احیای صنعت گردشگری ورزشی منجر به ایجاد فرصت‌های شغلی می‌شود و در این تحقیق سهم هر کدام از عوامل توسعه‌ای در اشتغال‌زایی مشخص شد و نشان داده شد که همه عوامل به طور کلی منجر به تولید فرصت‌های شغلی می‌شود ولی سهم هر کدام متفاوت است. از آنجایی که توسعه یک بخش از صنعت منوط به توسعه همه جانبه زیر بخش‌های آن است، پس توسعه صنعت گردشگری ورزشی جدا از توسعه زیر بخش‌های آن نبوده و ایجاد فرصت‌های شغلی حاصل از توسعه، در نتیجه ایجاد فرصت‌های شغلی

منابع

- اصفهانی، نوشین (۱۳۸۷). تحلیل عوامل مؤثر بر جهانگردی ورزشی ایران و ارائه مدل برنامه ریزی استراتژیک. رساله دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تهران.
- الماسی محمد (۱۳۸۰). «گردشگری و اشتغال‌زایی». نشریه بازار کار، شماره ۱۰۶، صص ۵۴-۶۱.
- پیراسته، حسین؛ کریمی فرزاد (۱۳۸۱). «ارزیابی ظرفیت‌های ایجاد اشتغال در برنامه سوم توسعه». پژوهش‌نامه بازرگانی، وره ۶، شماره ۲۲، صص ۱-۲۳.
- پیر محمدی، زیبا؛ باقری، لیلیا؛ خاکپور، معصومه (۱۳۹۰). «برنامه ریزی اکوتوریسم متناسب با پتانسیل جنگل‌های استان لرستان گامی به سوی اشتغال‌زایی و توسعه اقتصادی». مجموعه مقالات همایش بررسی موانع توسعه اقتصادی استان لرستان. خرم‌آباد، صص ۵۶.
- ترحمی، فرهاد؛ اسفندیاری، علی اصغر (۱۳۸۹). «رتبه بندی پتانسیل‌های تولیدی و اشتغال‌زایی بخش‌های اقتصاد ایران». پژوهشنامه اقتصادی. سال دهم، شماره سوم، صص ۲۶۷-۲۸.
- تولایی، سیمین (۱۳۸۶). مروری بر صنعت گردشگری. انتشارات دانشگاه تربیت معلم. تهران، صص ۲۸-۳۹.
- روزنامه مردم سالاری (۱۳۹۱). مرکز آمار ایران جدیدترین نرخ بیکاری را اعلام کرد. شماره ۳۰۴۹. ۱۳۹۱/۰۹/۸. <http://www.mardomsalari.com/template1/News.aspx?NID=150048>
- زاهدی، شمس السادات (۱۳۷۹). بررسی آثار مثبت و منفی توسعه جهانگردی با نگرش سیستمی. گردهمایی راهبردها و رویکردهای ساماندهی فرهنگی در بخش جهانگردی و اشتغال، تهران، صص ۴۶.
- زیتونلی، عبدالحمید؛ هنری، حبیب؛ فراهانی، ابوالفضل (۱۳۹۰). «شناسایی توانمندی‌های ورزشی استان گلستان». پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، سال اول، شماره ۱، صص ۷۱-۸۳.
- کشاورز حداد، غلامرضا (۱۳۸۳). «ارزیابی پتانسیل‌های اشتغال‌زایی بخش‌های مختلف اقتصاد ایران». فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی ایران، شماره ۱۸، صص ۳۹-۵۶.
- کشاورز حداد، غلام رضا؛ چراغی، داوود (۱۳۸۶). «رتبه بندی پتانسیل‌های تولیدی و اشتغال‌زایی بخش‌های اقتصاد ایران با استفاده از جدول داده- ستانده ۱۳۷۵». پژوهشنامه اقتصادی. سال ۷، شماره ۱ (پیاپی ۲۴)، صص ۴۷-۷۵.
- موسایی، میثم (۱۳۹۰). مبانی اقتصاد توریسم. انتشارات مهکامه. تهران. صص ۲۸-۳۰.
- میراج، فرحناز (۱۳۸۶). «اثر جاذبه های گردشگری استان سمنان بر پویایی اشتغال». تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی. سال ۷، شماره ۱۰، صص ۳۹-۵۸.
- میرزایی، رحمت (۱۳۸۸). «تأثیر توسعه گردشگری روستایی بر اشتغال در منطقه اورامانات کرمانشاه». روستا و توسعه، سال ۱۲، شماره ۴، صص ۴۹-۷۶.
- هنری، حبیب (۱۳۹۰). «نقش گردشگری ورزشی در اشتغال و درآمدزایی از دیدگاه گردشگران، مدیران و ذی نفعان». پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، شماره ۸، صص ۹۵-۱۱۳.

- Dubreuil. M. 2009. *Human resource module to Canadian TSA: Role as information source and as instrument for training adjustment*. 5th UNWTO International Conference on tourism statistical. Pp: 24.
- Everett, S. 2012. *Economic impact of London 2012 Olympic Games*. Windermere and Bowness Chamber of Trade. pp:14.
- Homafar.F, Honari. H , Heidary.A, Heidary.T&Emami A (2011). "The role of sport tourism in employment, income and economic development". *Journal of Hospitality Management and Tourism*. Vol 1.2(3), pp: 34-37.
- Kasimati E, Dawson P (2009). "Assessing the impact of 2004 Olympic Games on the Greek economy: A small macro econometric model". *Econ. Model*, 26(2), pp: 139-146.
- Leonie L, and Baum, T (2008). "Fun in the family: Tourism and the Common wealth Games". *International Journal of tourism research*, 10, pp: 497-509.

